

กิตติกรรมประกาศ

ในท่ามกลางแห่งความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสองรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และ รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ที่มีมาอย่างช้านาน ซึ่งทำให้ประชาชนชาวไทยและประชาชนชาวลาว มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมาโดยตลอด ด้วยต้นกำเนิดขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และศาสนา เป็นฐานรวมที่ยากจะแยกออกจากกันได้ เป็นวิวัฒนาการทางธรรมชาติที่ไม่อาจจะฝืน หรือ หลบเลี่ยงได้ สองรัฐบาลและสองชาติประชาชนชาวไทย และประชาชนชาวลาวได้ตระหนักและให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่ความสัมพันธ์และความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกัน โดยได้ดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรมสังคมกล่าวคือด้านแรงงานของคนลาวในประเทศไทย จนก้าวไปสู่การทำ ความตกลงหรือบันทึกความเข้าใจระหว่างสองรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่ง สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ว่าด้วยความร่วมมือในด้านการจ้างแรงงาน(MOU Thai – LAO) ฉะนั้นด้วยเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะให้มีความร่วมมืออันดีและราบรื่นระหว่างกัน รัฐบาล และประชาชนทั้งสองฝ่าย และผู้ทำวิทยานิพนธ์ จึงเชื่อว่า ปัญหาและอุปสรรคใดๆก็ย่อมที่จะสามารถแก้ไขให้ลุล่วงได้ดีในอนาคตข้างหน้า โดยทั้งสองฝ่ายต่างยึดถือหลักการแห่งความจริงใจ ฯ และหลักสิทธิมนุษยชนเป็นต้น

ตลอดระยะเวลาที่ผู้ทำวิทยานิพนธ์ได้เข้ามาเล่าเรียน ในคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประเทศไทย ซึ่งผู้ทำวิทยานิพนธ์ได้รับรู้ถึงสถานะภาพ หรือสภาพดังกล่าวแต่ก็มีโชเหตุผลหลักของการเริ่มต้นของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ แต่หากเป็นแรงกระตุ้น และผลักดันทางด้านประสบการณ์ที่พบเห็นในช่วงระยะเวลาการเล่าเรียนการเดินทางไปมาตามช่องทางไม่ว่าจะไปทางรถไฟ รถทัวร์ก็ตาม จากกรุงเทพมหานครสู่หนองคาย เชียงราย (เชียงใหม่ เชียงของ) อําเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี อุทัยธานี ชัยนาท นครสวรรค์ บางแสน พัทยา อยุธยา และ สุโขทัย อุปสรรคเหล่านี้ก็ได้พบเห็นปัญหาต่างๆ และได้รับแรงผลักดันผ่านคำถามในหลายกรณีในประเด็นเรื่อง “การจัดการประชากร หรือสถานะแห่งสิทธิของบุคคลตามกฎหมาย” ที่ทำทนายให้ความคิดเพื่อหาคำตอบทั้งในเชิงข้อกฎหมาย นโยบายและความที่ควรจะได้รับเป็นสถานะแห่งสิทธิของมนุษย์ที่มีอยู่ จาก รศ.ดร. พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร แห่งคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่สนับสนุนจากโอกาสที่ได้เข้าร่วมงานต่างๆ เช่น งานประชุม ที่ สนช. งานวันเด็กไร้สัญชาติที่จังหวัดเชียงราย งานประชุมเสวนาทางวิชาการประจำปี ที่คณะ

นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้สัมภาษณ์สอบถามคนลาวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมายและกลุ่มคนไทยที่มีเชื้อสายลาวจำนวนหนึ่ง เป็นต้น

อย่างไรก็ดีหัวข้อวิทยานิพนธ์นี้ ค่อนข้างสร้างความรู้สึกขัดแย้งในตอนแรก ที่ว่า มนุษย์เราทุกคนที่เกิดมาก็มีสิทธิโดยธรรมชาติอยู่แล้ว คือ สิทธิในการแสวงหาที่อยู่อาศัย สิทธิในการแสวงหาประโยชน์จากการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยทั้งสี่เพื่อใช้เลี้ยงชีพ จึงได้เดินทางไปอย่างรวดเร็วจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเพื่อหางานทำบางคนจึงก้าวข้ามพรมแดนจากรัฐหนึ่งไปยังอีกรัฐหนึ่ง ฉะนั้นจึงกลายเป็นเหตุที่มีคนลาวบางคนเข้ามาในประเทศไทยถูกกฎหมายและบางคนเข้ามาโดยมิชอบด้วยกฎหมายโดยไม่คำนึงถึงชะตากรรมในอนาคตและบุตรหลานของตน

นอกเหนือไปจากความพยายามหาคำตอบให้โจทย์ที่กำหนดไว้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ยังหมายถึงความพยายามของคนธรรมดาๆ คนหนึ่งที่อยากแสวงหา “วิธีการ” ในการเรียนรู้ วิธีคิด การค้นคิดอย่างเป็นระบบระเบียบ รวมถึงการทำความรู้จักกับมุมมองอื่นๆ และกว่าจะสำเร็จเสร็จสิ้นเป็นเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มันได้นำไปสู่การทำความรู้จักและความเกี่ยวข้องกับบุคคลมากมาย ที่ผู้ทำวิทยานิพนธ์จำเป็นต้องขอ อนุญาตเอ่ยนามถึง ด้วยความระลึกถึงและขอขอบพระคุณเป็นอย่างมาก

ขอกราบขอบพระคุณท่าน รศ.ดร. พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูงที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ชี้แนะข้อบกพร่องต่างๆ สร้างแรงบันดาลใจตลอดจนสละเวลาในการตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากอาจารย์เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วยังเป็นผู้ให้ความรู้ในด้านต่างๆ อย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นแบบแผนการทำงาน สร้างองค์ความรู้แห่งวิธีคิด ให้โอกาสได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์งานตัวจริงโดยเฉพาะงานวันเด็กไร้สัญชาติที่เชียงใหม่ เข้าร่วมงานประชุมต่างๆ ดังที่ได้กล่าวในข้างต้นและได้ให้ความช่วยเหลือด้านอื่นๆ อีกมากมายที่ไม่อาจกล่าวได้ทั้งหมด จนถึงได้มีโอกาสได้ทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้และได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ คณิง ฤๅไชย ผู้ซึ่งเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ วีระวัฒน์ ตันปิชาติ และท่านอาจารย์ ดร.ชาติชาย เศษฐสุมน ผู้เป็นอาจารย์กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของผู้ศึกษา ที่นอกจากท่านจะคอยให้ข้อคิด ให้คำชี้แนะแนวทางแก่ผู้ศึกษาแล้ว ท่านอาจารย์ยังให้ความปรารถนาและความปรารถนาดีแก่ผู้ศึกษาอย่าง ที่ผู้ศึกษาจะจดจำและระลึกถึงเพื่อมอบสิ่งเหล่านี้ให้แก่บุคคลอื่นต่อไป

ขอขอบพระคุณ หัวหน้าแผนกกงสุล ท่านดิง สุกสัน ท่าน คำไผ่ พันทองดี และเจ้าหน้าที่พนักงานทุกท่านในกงสุลและ สถานทูตแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวประจำ

บางกอกประเทศไทย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือทางด้านข้อมูลหนังสือ เอกสารให้ความแนะนำและ
เชื้ออำนวยความสะดวกในการสัมภาษณ์สอบถามคนลาวที่เป็นแรงงานลาวที่ผิดกฎหมายใน
สถานทูตลาว

ขอขอบพระคุณ กระทรวงยุติธรรม หัวหน้าสำนักงาน(ห้องการ)ศาลประชาชนสูงสุดของ
ลาว ท่าน บัวทอง จันทะมาลี ท่าน สมพู แก้วมะณี คณะบริหารงาน หัวหน้าความสัมพันธ์และความ
ร่วมมือระหว่างประเทศ ทนายความและผู้จัดการโครงการแห่ง ส ป ป ลาว¹ ที่ได้ให้ข้อมูลให้
คำแนะนำและได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความร่วมมือทางด้านความยุติธรรม

ขอขอบพระคุณ เจ้าพนักงานกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม แห่งสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตย ประชาชนลาว โดยกรมคุ้มครองแรงงาน กรมการจัดหางานและกรมพัฒนาฝีมือ
แรงงานที่ได้ให้คำปรึกษา ความคิดเห็นและสนองข้อมูลต่างๆได้จำนวนหนึ่ง

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่พนักงานทุกคนในกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กรม
อาเซียนกระทรวงการต่างประเทศลาว ที่ได้ให้ความร่วมมือให้คำปรึกษา ความคิดเห็นและสนอง
ข้อมูลต่างๆ

ขอขอบพระคุณมายังเจ้าหน้าที่พนักงานกรมตำรวจตรวจคนเข้าเมือง กรมคุ้มครอง
พลเมืองและ ป ก ส คุ้มบ้าน กระทรวงป้องกันความสงบ(กระทรวงมหาดไทย) ที่ได้ให้ความร่วมมือ
ให้คำปรึกษา ความคิดเห็นและสนองข้อมูลต่างๆ

ขอขอบพระคุณมายังเจ้าหน้าที่พนักงานและตำรวจกองคุ้มครองพลเมืองและออกบัตร
ประจำตัวทุกท่าน กองคุ้มครองคนต่างประเทศ นครหลวงเวียงจันทน์ และด่านสากลสะพาน
มิตรภาพลาว-ไทย๑เวียงจันทน์-หนองคาย ที่ได้ให้ความรู้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงและได้
ให้ความร่วมมือและสนองข้อมูลต่างๆ

ขอขอบพระคุณมายังท่านเพ็ดคำม่วนและเจ้าหน้าที่ทุกท่านของห้องว่าการปกครอง
นครหลวงเวียงจันทน์ที่ได้ให้คำปรึกษา ความคิดเห็น และสนองข้อมูลต่างๆ

ขอขอบพระคุณมายังเจ้าพนักงานทุกท่าน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและ
สวัสดิการสังคมของประเทศไทย ที่ได้ให้ความร่วมมือและสนองข้อมูลต่างๆ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมายังท่านคณบดีคณะนิติศาสตร์ – รัฐศาสตร์ หัวหน้า
ภาควิชาตลอดถึงครูอาจารย์ทุกท่านในคณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวที่
ได้ให้โอกาสข้าพเจ้ามาเล่าเรียน

¹ ส ป ป ลาว หมายถึง สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างมากมายยังรัฐบาลลาว และรัฐบาลสวีเดน องค์การซีดา (SIDA) ประจำลาว ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการเล่าเรียน

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านและเจ้าหน้าที่ทุกคนในคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ทุกสิ่งทุกอย่างได้ให้คำแนะนำชี้ทิศทางและคอยให้กำลังใจตลอดมา

ขอขอบพระคุณมายังพี่สถาพร เจ้าของสำนักพิมพ์วิญญูชน และโรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด ที่ได้สนองอุปการะ ให้ความช่วยเหลือหนังสือตำราแบบเรียนต่างๆ

ขอขอบพระคุณมายังท่านอาจารย์ไพโรจน์ อุซชินและพี่วันชัย ปักซีเลิศ ที่ได้ให้ความดูแลช่วยตรวจด้านภาษาไทย

ขอขอบพระคุณผู้เป็นเสมือนอาจารย์ และผู้มีพระคุณที่อุทิศปัญหาชีวิตจริงของตนให้ผู้ศึกษาได้ศึกษาและยังต้อนรับผู้ศึกษาไว้เป็นเสมือนคนในครอบครัวที่คอยดูแลและห่วงใยผู้ศึกษาอีกด้วย ขอขอบคุณอาจารย์ ชลฤทัย อาจารย์กิติวรรณ(ใหม่), อาจารย์ หมิว , น้องคำตุ่น, พี่ไพริน, น้องแห้ว , น้อง วิไลวรรณ , น้องใจดี , น้อง ทอง , นายโสฬสพร , น้องน้อย , นายพรไชย , น้องเสื่อ รวมถึงบุคคลและผู้มี ปัญหาสถานะทางกฎหมายทุกท่านที่ผู้ศึกษาไม่อาจกล่าวได้หมด ผู้ให้โอกาสผู้ศึกษาได้ศึกษาและเรียนรู้การดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมถึงคำขอโทษกับหลายท่านที่ผู้ศึกษาเคยละเลยและปล่อยเวลาการแก้ปัญหาให้ล่าช้า

และสุดท้ายขอขอบพระคุณพี่ๆเพื่อนๆอีกหลายคนในสาขาวิชากฎหมายระหว่างประเทศที่มีได้เอ่ยนามมา ณ ที่นี้ สำหรับการให้คำแนะนำแรงกระตุ้นให้ความช่วยเหลือสำหรับทุกสิ่งทุกอย่างและคอยให้กำลังใจให้กันตลอดมา

จากการศึกษาหาข้อมูลเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้ทำวิทยานิพนธ์ได้รับความสะดวกและพบปัญหาอุปสรรคอย่างมากมาด้วยเหตุผลหลายปัจจัยด้วยกันคือ การค้นหาข้อมูล การตีความของคำศัพท์ภาษาไทย ในเนื้อหาสาระที่สำคัญทางกฎหมายและยังไม่มีประสบการณ์ในการเล่าเรียนในต่างประเทศ ดังนั้นถ้าหากมีข้อบกพร่องประการใด ไม่ว่าความหมายทางด้านเนื้อหาสาระ ภาษาที่ใช้ ผู้ทำวิทยานิพนธ์ขออภัยในที่นี้ด้วย และขออนุญาตแต่เพียงผู้เดียว แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ใดๆ ผู้ทำวิทยานิพนธ์ขอขอบคุณความดีแต่ ครูอาจารย์ ผู้ซึ่งได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้ทำวิทยานิพนธ์

นายบุญมี ราชมีไชย

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2552